

Broj: 03/6-50-14-12-16/16

Sarajevo, 28.1.2016.

IZVJEŠĆE S KONFERENCIJE U POVODU MEĐUNARODNOG DANA DJETETA, ODRŽANE 20. STUDENOGA 2015.

Zajedničko povjerenstvo za ljudska prava Parlamentarne skupštine BiH, u suradnji s Dječjim fondom Ujedinjenih naroda (UNICEF), održalo je konferenciju u povodu 20. studenoga - Međunarodnog dana dječjih prava - pod nazivom „JER I JA POSTOJIM“.

Na konferenciji je istaknuto da se Međunarodni dan dječjih prava u svijetu obilježava od 20. studenoga 1989. kada je Opća skupština Ujedinjenih naroda usvojila Konvenciju o pravima djeteta. Obilježavanjem Međunarodnog dana dječjih prava žele se senzibilizirati javnost i ustanove za zaštitu maloljetnika o pitanjima zlouporabe, nasilja i raznih oblika diskriminacije.

Djeca se rađaju s temeljnim slobodama i pravima koja pripadaju svim ljudskim bićima. Ali s obzirom na tjelesnu i duševnu nezrelost, nameće se potreba isticanja zaštite posebnih prava djeteta koja proizlaze iz ove činjenice. U povodu Međunarodnog dana dječjih prava, želi se ukazati na razmjere problema s kojima se susreću djeca s posebnim potrebama u cilju njihovih rješavanja, ali i posebno ukazati na iskustva roditelja u pogledu društveno-administrativnih prepreka, diskriminacije, netolerancije, zanemarivanja i drugih problema.

U Bosni i Hercegovini osobe s teškoćama, a posebno djeca, tvore jedno od najugroženijih skupina ljudi koje štite dvije važne konvencije, Konvencija o pravima djeteta i Konvencija o pravima osoba s invaliditetom te opcionalni i fakultativni protokol. Bosna i Hercegovina

potpisnica je UN-ove Konvencije o zaštiti prava djeteta, koja je sastavnim dijelom Ustava Bosne i Hercegovine.

Na konferenciji je naglašena i obveza Bosne i Hercegovine da izradi kombinirano šesto izvješće za UN-ov Odbor za prava djeteta. Završetak ovoga izvješće očekuje se do 5. rujna 2017. godine, a podrazumijeva realizaciju niza preporuka, od kojih su neke uključene u zaključke Zajedničkog povjerenstva. Jedna od preporuka odnosi se na socijalni sektor i na socijalne usluge koje trebaju dobiti djeca ili osobe s invaliditetom.

ZAKLJUČCI

1. Predlaže se Vijeću ministra BiH da otvori posebnu proračunsku liniju za financiranje Vijeća za djecu Bosne i Hercegovine, radi potpore najosjetljivijoj kategoriji u društvu - djeci BiH.
2. Zadužuje se Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH - Vijeće za djecu da pristupi izradi jedinstvenog registra podataka na razini BiH koji će obuhvaćati: informacije, statističke podatke o osobama s teškoćama u razvoju u BiH, popis stručnjaka u deficitarnoj struci u BiH, poput logopeda, defektologa, stomatologa odnosno svih specijalista koji bi pomogli ovoj kategoriji društva, kako bi se standardiziranim pristupom sva oboljenja svrstala u jedan okvirni zajednički informacijski sustav na osnovi kojega bi bilo moguće znati kojoj kategoriji pripadaju i na osnovi kojih bi mogli pokrenuti sve procedure potrebne za odgovarajuću stručnu i pravnu pomoć. Potrebno je uvesti protokol postupanja i referenijalne mehanizme, koji počinju od trenutka rođenja djeteta.
3. Preporuča se Vladi Federacije BiH, Vladi Brčko Distrikta BiH i nadležnim ministarstvima da oforme dnevne centre za djecu sa smetnjama u razvoju i za rad s njihovim roditeljima.
4. Preporuča se Vladi Brčko Distrikta BiH da usvoji Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji.
5. Potrebno je pristupiti izradi zakona o rijetkim bolestima i klasifikaciju bolesti, kako bi osobe s posebnim potrebama mogle ostvariti svoja socijalna prava i prava iz zdravstvene zaštite.
6. Potrebno je primjenjivati postojeće zakone koji se tiču ove kategorije stanovništva, posebno Zakon o zdravstvenom osiguranju, u kojem se *de facto* prepoznaje „temeljni paket zdravstvenih prava“ našeg stanovništva.

7. Predlaže se nadležnim entitetskim institucijama za zdravstvo, socijalni rad i obrazovanje (ministarstva) da planiraju sredstva za prijeko potrebno informiranje javnosti i medijsku edukaciju roditelja, kao i cjelokupnog stanovništva.
8. Lijekovi potrebni za liječenje i ublažavanje simptoma trebaju biti uvršteni na esencijalne liste.
9. Potrebno je zakonom urediti jednakost u ostvarivanju zdravstvenog osiguranja te utjecati na nadležene institucije da približno izjednače u BiH visinu dječjeg dodatka, na koji dijete s posebnim potrebama ostvaruje pravo.
10. Sa stajališta ravnopravnosti spolova, muškarci i žene trebaju imati jednake mogućnosti u korištenju položaja njegovatelja obitelji i njegovatelja djece.
11. Potrebno je izmijeniti Zakon o obrazovanju BiH kako bi se omogućilo obrazovanje za svu djecu u skladu s njihovim mogućnostima i da ta mogućnost podrazumijeva angažiranje odgovarajuće stručne osobe, asistenta, koji će pružati pomoći u odvijanju nastave za bilo koje dijete s teškoćama u razvoju. Također je potrebno prilagoditi udžbenike potrebama djece koja nisu u mogućnosti pratiti nastavu po postojećim udžbenicima.
12. Sve školske ustanove u BiH moraju imati mogućnosti za svu djecu, rješenja arhitektonskih barijera i sanitarnih čvorova.
13. Predlaže se Parlamentarnoj skupštini BiH da izdvoji finansijska sredstva za prilagodbu pristupa zgradi Parlamentarne skupštine i Plavoj dvorani za osobe s invaliditetom.
14. Prijedlog ombudsmana BiH:

Potrebno je održati zajednički sastanak članova Zajedničkog povjerenstva za ljudska prava, predstavnika UNICEF-a, udruga i Ministarstva za ljudska prava BiH na osnovi Posebnog izvješća Institucije ombudsmana za ljudska prava BiH o djeci s posebnim potrebama i zaključaka Zajedničkog povjerenstva s konferencije u povodu Međunarodnog dana djeteta, radi predlaganja aktivnosti i mjera.

Usvojeni zaključici dostavljaju se nadležnim institucijama:

- Vijeću ministra BiH
- Ministarstvu za ljudska prava BiH, Vijeće za djecu
- Ministarstvu civilnih poslova BiH
- Federalnom ministarstvu obrazovanja i znanosti

- Federalnom ministarstvu zdravstva
- Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike
- Ministarstvu zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske
- Ministarstvu prosvjete i kulture Republike Srpske
- kantonalnim ministarstvima prosvjete i socijalne skrbi
- kantonalnim ministarstvima zdravstva
- Vladi Brčko Distrikta BiH

Navedeni zaključci bit će dostupni na internetskom portalu: www.parlament.ba